Lietas Nr. C29720114
Lietas arhīva Nr. C-3234-15/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 17.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Lūciņa-Linka
izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „PrivatLīzings" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par pamatparāda, līgumisko procentu, likumisko procentu un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 13.oktobrī SIA „PrivatLīzings" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par parāda piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja parādu EUR 2683,35 apmērā, kas sastāv no pamatparāda EUR 1562,55, līgumiskiem procentiem EUR 76,14, likumiskajiem nokavējuma procentiem EUR 533,54, līgumsoda EUR 28,45, papildus izdevumiem EUR 474,53 un ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumiem EUR 8,14, piedzīt visus tiesas izdevumus, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 6% gadā no parāda summas līdz sprieduma izpildes dienai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 30.maijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts Finanšu līzinga līgums Nr. 30050801CIB, saskaņā ar kura noteikumiem prasītājs nopērk atbildētāja izvēlēto īpašumu - automašīnu, Honda Shuttle, par summu EUR 4000 savā īpašumā un nodod to atbildētājam turējumā un lietošanā, bet atbildētājs veic maksājumus un nodrošina īpašuma pakāpenisku izpirkšanu saskaņā ar Līzinga līgumu un maksājumu grafiku.

Pamatojoties uz Finanšu līzinga līgumu, prasītāja 2008.gada 30.maijā noslēdza iepirkuma aktu (Nr. 30050801CIB/pieņemšanas-nodošanas akts) un iegādājās savā īpašumā automašīnu Honda Shuttle, un to nodeva atbildētāja turējumā.

Atbildētājs ar Līzinga līgumu uzņemtās saistības izpildījis tikai daļēji, pēdējais maksājums tika veikts 2009.gada 17.februārī.

Saskaņā ar Līzinga līguma 9.2. un 9.2.1.punktu noteikumiem ir paredzēts, ka Līzinga līgums var tikt izbeigts līdzējiem vienojoties. 2009.gada 26.janvārī starp prasītāju un atbildētāju tika parakstīts pieņemšanas-nodošanas akts, ar kuru līdzēji izbeidz Līzinga līgumu un atbildētājs nodod, bet prasītājs pieņem īpašumu.

2009.gada 11.februārī prasītājs veica īpašuma novērtēšanu pie sertificēta eksperta, kurš pārstāv SIA "AR-CONTROL". Saskaņā ar transportlīdzekļa novērtēšanas aktu, īpašuma ātrās realizācijas vērtība tika noteikta EUR 1040,06, jeb Ls 730,96.

Prasītāja 2009.gada 11.februārī pārdeva īpašumu par EUR 2 300. Prasītāja saņemto pirkuma maksu novirzīja Līzinga līguma saistību dzēšanai. Pirkuma maksa nav pietiekama visu Līzinga ņēmēja saistību dzēšanai.

Prasītājs 2009.gada 13.februārī nosūtīja atbildētājam paziņojumu Nr.1.-10./36 par saistību atlīdzināšanas pienākumu, norādot, ka paziņojumā minētā summa jānomaksā līdz 2009.gada 27.februārim. Atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu, kā arī nekādā veidā nav sazinājies ar prasītāju.

Norādīts, ka atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajai daļai šķīrējtiesas klauzula Līzinga līgumā 10.2.punktā nav spēkā no šī līguma noslēgšanas brīža. Līdz ar to strīda izšķiršana pakļauta vispārējās jurisdikcijas tiesai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1692., 1694., 1698., 1702., 1703., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1765.,1770., 11779., 1828. un 2021.pantu.

Atbildētājs/pers. B/, kuram 2014.gada 28.oktobrī nosūtīts prasības pieteikums maza apmēra prasībā paskaidrojumu sniegšanai, savukārt 2014.gada 16.decembrī paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu, uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, paskaidrojumus noteiktajā termiņā, ne arī līdz lietas izskatīšanas brīdim nav sniedzis, nav arī lūdzis iztiesāt lietu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pirmajai daļas 3.punktam, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Līdz ar to par lietas izskatīšanas laiku un vietu, kā arī par sprieduma pieejamības datumu, ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Civillikuma 1402.pantā noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1511.pantā noteikts, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī

vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Nodibināts, ka 2008.gada 30.maijā starp atbildētāju un SIA „PrivatLīzings" noslēgts Finanšu līzinga līgums Nr. 30050801CIB, saskaņā ar kura noteikumiem prasītājs nopērk atbildētāja izvēlēto īpašumu automašīnu Honda Shuttle, par summu EUR 4000 savā īpašumā un nodod to atbildētājam turējumā un lietošanā, bet atbildētājs veic maksājumus un nodrošina transportlīdzekļa pakāpenisku izpirkšanu saskaņā ar Līgumu un maksājumu grafiku (lietas 23.-33.lapa).

2008.gada 30.maijā sastādīts Iepirkuma akts Nr. 30050801CIB (pieņemšanas nodošanas akts), saskaņā ar kuru prasītāja iegādājās savā īpašumā automašīnu Honda Shuttle, un tajā pat dienā nodeva, bet atbildētājs pieņēma automašīnu turējumā un lietošanā (lietas 34.lapa).

Saskaņā ar Līzinga līguma 9.2., 9.2.1. punktu noteikumiem ir paredzēts, ka prasītāja ir tiesīga vienpusēji izbeigt Līzinga līgumu pirms termiņa, ja atbildētājs 14 dienu laikā pēc kārtējā samaksas termiņa beigām pilnīgi vai daļēji nav izdarījis Līzinga līguma maksājumu.

Saskaņā ar Līzinga līguma 9.3. un 9.5.punktu nākamajā dienā pēc Līzinga līguma darbības izbeigšanas, atbildētāja pienākums ir nodot īpašuma turējumu prasītājam.

Ar 2009.gada 26.janvāra Pieņemšanas - nodošanas aktu, atbildētājs nodeva un prasītāja pieņēma savā valdījumā īpašumu automašīnu Honda Shuttle (lietas 35., 36.lapa).

2009.gada 11.februārī prasītājs veica īpašuma novērtēšanu pie sertificēta eksperta, kurš pārstāv SIA "AR-CONTROL". Saskaņā ar transportlīdzekļa novērtēšanas aktu, īpašuma ātrās realizācijas vērtība tika noteikta EUR 1040,06, jeb Ls 730,96 (lietas 37.-41.lapa).

Prasītāja 2009.gada 11.februārī pārdeva īpašumu par EUR 2 300. Prasītāja saņemto pirkuma maksu novirzīja Līzinga līguma saistību dzēšanai. Pirkuma maksa nav pietiekama visu Līzinga ņēmēja saistību dzēšanai (lietas 42.- 44.apa).

No 2009.gada 11.februāra SIA „AR – CONTROL" rēķina Nr.2546, SIA "PausKonsults" faktūrrēķina Nr.5-3001P pielikuma un maksājuma uzdevumiem, secināms, ka Līzinga līguma sakarā prasītajai ir radušies papildus izdevumi EUR 474,53 par īpašuma pārņemšanu no līzinga ņēmēja, izdevumi par īpašuma stāvvietas pakalpojumiem un īpašuma vērtēšanas un/vai pārdošanas izdevumi (lietas 48..-50.lapa).

Finanšu līzinga līguma 8.11. un 8.12.punktā noteikts, ka atbildētāja pienākums ir bez ierunām apmaksāt visus izdevumus un zaudējumus, kas saistīti ar kavēto Līzinga maksājumu vai jebkuru citu maksājumu piedziņu, kā arī īpašuma nodošanu Līzinga devējam gadījumā, ja līgums tiek jebkāda iemesla dēļ izbeigts bez īpašuma pilnīga izpirkuma.

Līdzekļi, kuri iegūti, pārdodot minēto transportlīdzekli, nesedza atbildētāja saistības pret prasītāju un 2009.gada 13.februārī atbildētājam nosūtīta pretenzija par zaudējumu atlīdzību, lūdzot atlikušo saistību summu apmaksāt līdz 2009.gada 27.februārim (lietas 46., 47.lapa).

Civillikuma 1893.pantā noteikts, ka *saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto likumā noteiktā noilguma termiņā.*

Civillikuma 1896.pants noteic, ka *noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem,- lai termiņš jau būtu notecējis.*

Saskaņā ar Civillikuma 1910.pantu *ar noilguma terminā notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot kā ierunu, piemēram, ieskaitam.*

Saskaņā ar Komerclikuma 388.pantā noteikto, *komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību.*

Komerclikuma 389.pants noteic, *ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.*

Komerclikuma 406.pants noteic, ka *no komercdarījuma izrietoši prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.*

Komerclikuma Pārejas noteikumu 15.un 16.punktā noteikts, ka likuma D daļa stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī, ja šā likuma D daļas spēkā stāšanās dienā Civillikumā vai citā likumā noteiktais noilguma termiņš nav notecējis, bet šā likuma D daļa nosaka īsāku termiņu, piemērojams šā likuma D daļā noteiktais noilguma termiņš, kurš skaitāms no 2010.gada 1.janvāra. Ja pēc šāda aprēķina noilguma termiņš iznāk garāks par līdzšinējo noilguma termiņu, noilguma termiņš izbeidzas tajā dienā, kad tas būtu notecējis ar Civillikumu vai citu normatīvo aktu.

Kā izriet no Tiesu informatīvās sistēmas datiem, secināms, ka 2009.gada 30.oktobrī SIA „PrivatLīzings" vērsusies Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā ar pieteikumu pret /pers. B/ par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, norādot, ka maksājumu saistību apliecina 2008.gada 30.maija Finanšu līzinga līgums Nr.30050801CIB.

2009.gada 30.oktobrī brīdinājums nosūtīts parādniekam, ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 18.decembra lēmumu SIA „PrivatLīzings" pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Nodibināts, ka prasītājs lietā nav iesniedzis nevienu pierādījumu tam, ka pēc 2009.gada 18.decembra noilgums atkal būtu pārtraukts, līdz ar to secināms, ka prasītājs laika posmā no 2009.gada 18.decembra līdz 2014.gada 13.oktobrim, kad prasība celta tiesā, nav veicis nekādas darbība, lai pārtrauktu noilgumu.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka SIA „PrivatLīzings" tiesības vērsties tiesā pret atbildētāju pastāvēja jau pēc līgumā noteiktā aizdevuma apmaksas grafikā noteiktā pēdējā datuma, proti, pēc 2009.gada 13.februāra, savukārt atbilstoši Komerclikuma Pārejas noteikumu 16.punktam, prasītājam pēdējais termiņš prasības celšanai vai atgādinājuma nosūtīšanai atbildētājam bija 2013.gada 1.janvāris, bet minētajā termiņa prasība pret atbildētāju tiesā netika celta.

Nodibināts, ka prasība Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā celta 2014.gada 13.oktobrī (prasības pieteikums parakstīts 2014.gada 7.oktobrī).

Pierādījumus par to, ka prasītājs būtu nosūtījis atbildētājai paziņojumu par parādsaistībām, prasītājs prasības pieteikumam nav pievienojis, līdz ar ko atzīstams, ka prasītājs, ceļot prasību tiesā 2014.gada 13.oktobrī, nav ievērojis likuma noteikumus par prasījuma tiesību noilgumu un nokavējis Komerclikuma 406.pantā un Pārejas noteikumu 16.punktā noteikto prasības celšanas termiņu, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai, kā tas atzīts judikatūrā un tiesu praksē (skatīt, piemēram, 2014.gada 6.oktobra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas spriedumu lietā Nr.CA 2469-14/26, Zemgales apgabaltiesas 2015.gada 10.februāra spriedumu C15180714).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93., 97., 193., 250.^{25} un 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

Noraidīt SIA *„PrivatLīzings"*, reģistrācijas numurs 40003683902, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma 2015.gada 17.marta Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas

kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka